

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е
ОДЛУКЕ О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА
РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ
ЗА 2020. ГОДИНУ

1. Уводне напомене

Правни основ за доношење Финансијског плана Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: Фонд), садржан је у члану 160. став 1. тачка 5) Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/04 - УС, 84/04 – др. закон, 85/05, 101/05 – др. закон, 63/06 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14, 142/2014, 73/18, 46/2019 – УС и 86/2019; у даљем тексту: Закон о ПИО), којим је прописано да Управни одбор Фонда доноси финансијски план, као и у члану 6. став 3. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15 – др.закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19 и 72/2019), којим је прописано да финансијски план организације обавезног социјалног осигурања доноси надлежни орган организације уз сагласност Народне скупштине.

Правни основ за доношење Одлуке о изменама и допунама Финансијског плана Фонда (у даљем тексту: Ребаланс), садржан је у члану 47. Закона о буџетском систему.

2. Разлози за доношење

У првом кварталу текуће године остварени приходи од доприноса за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: доприноси за ПИО), и поред смањења стопе доприноса, били су виши за 9,35% у односу на исти период претходне године. У условима пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 и проглашења ванредног стања, у периоду април – јун, остварени приходи мањи су за 22,81%, а у трећем кварталу постепено се побољшава наплата доприноса уз остварење за 3,32% ниже од истог периода претходне године. У октобру текуће године (закључно са 27. октобром), остварени доприноси виши су за 1,9%.

У прва три месеца 2020. године, на име трансфера из буџета за недостајућа средства за исплату права из ПИО, повучена су средства у мањем износу од сразмерног дела планираних средстава на годишњем нивоу за 6,04 милијарди динара, али након смањења прилива по основу доприноса за ПИО, као последица смањене привредне активности од почетка ванредног стања, Фонду су у буџету Републике Србије обезбеђена додатна средства Уредбом о измени општих прихода и примања, расхода и издатака буџета Републике Србије за 2020. годину ради отклањања штетних последица услед болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 („Службени гласник РС”, број 60/2020).

На основу смерница Министарства финансија, Ребалансом су предвиђени укупни трансфери из буџета Републике у износу од 210,00 милијарди динара: 209,69 милијарди динара на име подршке за исплату пензија, новчани износ као увећање уз пензију и права по посебним прописима и 39,68 милиона динара за пореске олакшице, који се трансферишу са раздела Министарства

финансија и 270,00 милиона динара са раздела Управе за сарадњу са црквама и верским заједницама за пензијско и инвалидско осигурање за свештенике и верске службенике. На име доприноса за ПИО, смерницама је предвиђено 466,50 милијарди динара.

На страни расхода, процена извршења расхода за нето пензије нижа је од првобитно планираних за 1,5%. Ребалансом је предвиђено 572,69 милијарди динара за исплату основних пензија (8,55 милијарди динара мање) и 6,96 милијарди динара на име исплаћене новчане помоћи која првобитно није била планирана. Влада Републике Србије донела је Закључак 05 Број: 181-2876/2020 од 26. марта 2020. године којим је дата сагласност да Фонд изврши исплату једнократне новчане помоћи у износу од 4.000,00 динара корисницима пензија, привремених накнада (инвалиди рада друге и треће категорије по чл. 223. и 225. Закона о ПИО) и инвалидној деци, а која је извршена почетком априла текуће године уз редовну исплату права за март текуће године (средства су била обезбеђена Одлуком директора Фонда о преусмеравању са апропријација основних пензија и припадајућих доприноса за здравствено осигурање).

Првобитно планирана вредност конверзија потраживања Фонда по основу неплаћених доприноса за ПИО, у трајни улог/учешће у капиталу субјеката приватизације смањена је за 1,96 милијарди динара. Планирани износ умањен је за вредност конверзија извршених крајем претходне године и повећан за процењену вредност постојећих и нових закључака Владе Републике Србије.

Укупни приходи и примања Фонда, односно расходи и издаци, Ребалансом плана за 2020. годину утврђени су у износу од 690,17 милијарди динара што је за 6,73 милијарде динара мање од износа предвиђеног Финансијским планом Фонда за 2020. годину („Службени гласник РС”, број 86/2019).

3. Приходи и примања

Укупни приходи и примања утврђени су у износу од 690,17 милијарди динара са изменама и допунама на следећим позицијама:

720000 Социјални доприноси као изворни приходи, планирани су у износу од 466,81 милијарду динара.

Планирани приходи од доприноса за ПИО нижи су за 9,12%, односно за 46,85 милијарди динара у односу на првобитно планиран износ. У оквиру планираних доприноса садржана су и средства у износу од 39,68 милиона динара за пореске олакшице, који се трансферишу из буџета Републике са раздела Министарства финансија и 270,00 милиона динара са раздела Управе за сарадњу са црквама и верским заједницама за пензијско и инвалидско осигурање за свештенике и верске службенике.

730000 Донације, помоћи и трансфери износе 209,69 милијарди динара и повећани су у односу на првобитно планиране за 52,39 милијарди динара. Планирани износ трансфера са раздела Министарства финансија за подршку исплате пензија и новчаног износа као увећања уз пензију повећан је на 185,68 милијарди динара, а трансфери за подршку остварењу права корисника

у складу са Законом о ПИО и посебним прописима предвиђени су у непромењеном износу од 24,01 милијарде динара.

Са трансферима садржаним на позицији социјалних доприноса, укупан износ трансфера из буџета Републике износи 210,00 милијарди динара.

740000 Други приходи планирани су у износу од 406,22 милиона динара, односно за 86,22 милиона динара више од првобитно планираних, а у складу са остварењем у периоду јануар – септембар текуће године. Чине их приходи од камата, закупа, по основу извршених услуга и друго. У односу на првобитни план додата је и позиција прихода од пенала и камате остварене по основу извршене конверзије.

770000 Меморандумске ставке за рефундацију расхода планиране су у износу од 330,00 милиона динара, односно за 30,00 милиона динара више од првобитно планираних, а у складу са остварењем у периоду јануар – септембар текуће године.

780000 Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу, на име трансфера доприноса за ПИО Републичког фонда за здравствено осигурање и Националне службе за запошљавање планирани су у износу од 7,60 милијарди динара, односно за 612,84 милиона динара мање од првобитно планираних.

800000 Примања од продаје нефинансијске имовине износе 185,00 милиона динара и смањена су за 9,84 милијарде динара у односу на првобитно планиране – Ребалансом нису предвиђена средства у износу од 10,00 милијарди динара на име преноса својине имовине Фонда у својину Републике Србије, а укључена су остварена примања од продаје непокретности које се налазе у оквиру бањског комплекса „Жубор“ у Куршумлијској Бањи у износу од 151,56 милиона динара (на основу Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 464-7294/2019 од 18. јула 2019. године).

900000 Примања од задуживања и продаје финансијске имовине износе 74,63 милиона динара и повећана су за 38,63 милиона динара у односу на првобитно планиране на име остварених примања од продаје домаћих акција и осталог капитала на основу члана 17. Закона о приватизацији („Службени гласник РС”, бр. 83/14, 46/15 и 112/15).

Приходи и примања по основу конверзија, смањени су за 1,96 милијарди динара, исказани на следећим позицијама:

720000 Социјални доприноси по конверзији на име евидентирања доприноса за ПИО за повезивање стажа запосленима у субјектима приватизације конверзијом потраживања по основу доприноса у трајни улог/учушће у капиталу субјекта приватизације у износу од 3,71 милијарде динара;

740000 Камате на средства организација за обавезно социјално осигурање по конверзији у износу од 1,72 милиона динара (конверзија дуга по основу камата по уговору склопљеним на основу Закључка Владе РС број: 43-1343/2007-7 од 20.11.2008. године);

780000 Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу по конверзији на име евидентирања доприноса за ПИО за време привремене спречености за рад (боловање) у износу од 14,36 милиона динара;

900000 Примања од задуживања и продаје финансијске имовине по конверзији на име измиривања дуга по уговору склопљеним по Закључку Владе РС број: 43-1343/2007-7 од 20.11.2008. године (по коме је повезан стаж запосленима), конверзијом у учешће у капиталу дужника у износу од 1,35 милијарди динара. У истом укупном износу, на страни расхода и издатака, планирана су средства у оквиру програма ПР0910 Подршка спровођењу послова из надлежности Фонда, програмска активност ПА0001 Администрација и управљање, на позицији издатака за набавку финансијске имовине (К°620000).

4. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци утврђени су у износу од 690,17 милијарди динара са изменама на следећим позицијама по програмима:

4.1. ПР 0910 Подршка спровођењу послова из надлежности Фонда

За програм Подршке спровођењу послова из надлежности Фонда смањен је првобитно планирани износ са 18,62 милијарде динара на 14,88 милијарди динара, односно за 3,74 милијарде динара.

Програм се реализује кроз програмске активности 0001 Администрација и управљање и 0002 Исплата разлике по ванредном усклађивању корисницима војних пензија.

ПА 0001 Администрација и управљање

За администрацију и управљање смањен је првобитно планирани износ са 17,62 милијарде динара на 14,52 милијарде динара, односно за 3,10 милијарди динара.

Измене су извршене на следећим позицијама:

410000 Расходи за запослене смањени су са 4,03 милијарде динара на 3,98 милијарди динара, односно за 50,00 милиона динара: 30,00 милиона динара на позицији социјалних давања запосленима (К°414000) и 20,00 милиона динара на позицији накнада трошкова за запослене (К°415000).

420000 Коришћење услуга и роба повећано је са 2,66 милијарди динара на 2,86 милијарди динара, односно за 199,43 милиона динара, преусмеравањем средстава са других позиција у Финансијском плану:

- стални трошкови (К°421000) смањени су са 1,53 милијарде динара на 1,52 милијарде на име нижих трошкова платног промета (преласком на исплату пензија запослених у целости) и комуналних услуга;

- трошкови путовања (К°422000) смањени су са 65,00 милиона динара на 37,60 милиона због ограничених могућности путовања у условима пандемије и одустајања од организованих међународних активности и стручних саветовања у земљи;

- услуге по уговору (К°423000) повећане су са 425,00 милиона динара на 708,71 милион динара. Најзначајније промене везане су за израду пројектне документација која ће бити основа за израду новог система за подршку рада основне делатности Фонда (CORE апликације). Ова набавка је у складу са

акционим планом Стратешког плана Фонда за период 2018 - 2020. године и Акционим планом за реализацију стратегије развоја информационог система Фонда за период 2019 - 2022. године. Такође, обезбеђена су средства за систем оптимизације штампе;

- специјализоване услуге (K°424000) повећане су са 84,90 милиона динара на 85,50 милиона динара, за потребе лабораторијских тестирања на вирус SARS-CoV-2 запослених који су имали ризичне контакте у пословном окружењу;

- текуће поправке и одржавање (K°425000) смањене су са 276,00 милиона динара на 261,22 милиона динара на име смањених трошкова одржавања опреме за фотокопирање и штампање, преласком на систем оптимизације штампе;

- трошкови материјала (K°426000) смањени су са 284,00 милиона динара на 246,85 милиона на име трошкова тонера за штампаче преласком на систем оптимизације штампе.

444000 Пратећи трошкови задуживања смањени су са 31,50 милиона динара на 27,75 милиона динара, односно за 3,75 милиона динара, на име негативних курсних разлика.

465000 Остале дотације и трансфери на име учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом, у складу са Законом о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 32/2013), повећане су са 3,00 милиона динара на 5,60 милиона, односно за 2,60 милиона динара, с обзиром на то да је у овој години смањен број запослених особа са инвалидитетом у Фонду, као и да је планирано умањење обавеза на основу уговора о пословно-техничкој сарадњи отпочело у каснијим месецима.

480000 Остали расходи смањени су са 2,17 милијарди динара на 800,00 милиона динара, односно за 1,37 милијарди динара. Смањен је првобитно планирани износ средства на позицији пореза, такси, казни, пенала и камата (K°482000) са 500,00 милиона на 200,00 милиона динара (на име пореза на пренос апсолутних права), а планирана средства на име на име потенцијалних накнада штете за права из пензијског и инвалидског осигурања и осталих накнада штете по извршним судским решењима (K°485000) смањена су са 1,37 милијарди динара на 300,00 милиона динара.

510000 Издаци за основна средства повећани су преусмеравањем средстава са других позиција у Финансијском плану, са 1,67 милијарди динара на 1,76 милијарди динара, односно за 90,74 милиона динара:

- за зграде и грађевинске објекте (K°511000) повећан је првобитно планирани износ са 571,10 милиона динара на 709,13 милиона динара на име адаптације и реконструкције филијала у Лесковцу и Врању;

- за набавку опреме (K°512000) повећана су првобитно планирана средства са 553,00 милиона динара на 629,98 милиона динара на име рачунарске опреме;

- средства за софтвере и лиценце (K°515000) смањена су са 521,50 милиона динара на 397,23 милиона динара.

620000 Набавка финансијске имовине на име евидентирања удела/учешћа у капиталу субјеката приватизације, по основу конверзије потраживања

доприноса за ПИО, смањена је са 7,04 милијарде динара на 5,08 милијарди динара, односно за 1,96 милијарди динара. Планирани износ умањен је за вредност конверзија извршених крајем претходне године (након усвајања Финансијског плана за 2020. годину) и повећан за процењену вредност постојећих и нових закључака Владе Републике Србије.

ПА 0002 Исплата разлике по ванредном усклађивању корисницима војних пензија

За исплату разлике по ванредном усклађивању корисницима војних пензија, смањен је првобитно планиран износ са 1,00 милијарде динара на 360,00 милиона динара, односно за 640,00 милиона динара, као резултат значајно мањег броја извршених принудних наплата. Планирана средства садрже и исплате разлике по раније поднетим захтевима за исплату разлике по вансудским поравнањима по Закључку Владе РС број: 181-2134/2018 од 8. марта 2018. године.

4.2. ПР 0911 Права из социјалног осигурања

За програм Права из социјалног осигурања смањен је првобитно планирани износ са 678,28 милијарди динара на 675,29 милијарди динара, односно за 2,29 милијарди динара.

За исплаћену новчану помоћ свим корисницима, преусмеравањем средстава са позиција основних пензија и припадајућег здравственог доприноса, обезбеђено је 6,96 милијарди динара, а расходи за остала права кориговани су у складу са извршењем у периоду јануар – септембар текуће године.

Измене и допуне извршене су у оквиру следећих програмских активности:

ПА 0001 Старосне пензије

Расходи за старосне пензије смањени су са 401,20 милијарди динара на 395,02 милијарду динара.

ПА 0002 Инвалидске пензије

Расходи за инвалидске пензије смањени су са 87,31 милијарду динара на 86,92 милијарде динара.

ПА 0003 Породичне пензије

Расходи за породичне пензије смањени су са 92,72 милијарде динара на 90,75 милијарди динара.

Укупна средства за исплату пензија смањена су са 581,24 милијарде динара на 572,69 милијарди динара због пада броја корисника.

ПА 0004 Накнаде за негу и помоћ и телесно оштећење

Расходи за накнаде за негу и помоћ и телесно оштећење смањени су са 19,31 милијарде динара на 19,01 милијарду динара, односно за 299,00 милиона динара: расходи за исплату неге и помоћи пензионера (К^о471124) смањени су са 17,53 милијарде динара на 17,31 милијарду, расходи за исплату накнаде за телесно оштећење пензионера (К^о471125) смањени су са 1,04 милијарде

динара на 972,25 милиона динара и за негу и помоћ осигураника (K°471137) са 583,20 милиона динара на 573,20 милиона динара.

ПА 0005 Инвалидске накнаде

Расходи на име инвалидских накнада смањени су са 1,15 милијарди динара на 972,00 милиона динара, односно за 178,10 милиона динара: накнаде за инвалиде друге категорије (K°471131) смањене су са 63,00 милиона динара на 50,00 милиона, привремене накнаде зарада од настајања инвалидности до запошљавања на друго одговарајуће радно место (K°471134) смањене су са 898,00 милиона динара динара на 802,00 милиона динара и накнаде за инвалиде треће категорије (K°471136) са 189,00 милиона на 120,00 милиона динара.

ПА 0006 Погребни трошкови и остала права

Расходи за погребне трошкове и остала права повећани су са 16,42 милијарде динара на 23,44 милијарди, односно за 7,01 милијарду динара. Расходи за погребне трошкове (K°471193) повећани су са 3,40 милијарди динара на 3,49 милијарди динара. Расходи на име осталих права исплаћених непосредно домаћинствима (K°471199) који садрже новчани износ као увећање уз пензију, новчане накнаде по Закону о рехабилитацији и друго, повећани су са 13,02 милијарде динара на 19,95 милијарди динара, за исплату новчане помоћи. С обзиром на то да је изменама Закона о ПИО из децембра 2019. године, брисан члан 245. Закона који прописује остваривање права на специјална помагала за читање и писање (K°471216), смањен је износ планираних средстава са 12,00 милиона динара на 3,00 милиона динара за набавку помагала по раније поднетим захтевима.

ПА 0008 Трансфери другим организацијама за обавезно социјално осигурање

Трансфери на име доприноса за здравствено осигурање пензионера смањени су, сразмерно нижим средствима за исплату нето пензија, са 59,65 милијарди динара на 58,67 милијарди динара, односно за 979,12 милиона динара, и то: трансфери Републичком фонду за здравствено осигурање за пензионере из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредника (K°471911) са 56,85 милијарди динара на 55,93 милијарде и за здравствено осигурање инвалида II и III категорије (K°471912) са 25,00 на 16,00 милиона динара, а трансфери Фонду за социјално осигурање војних осигураника са 2,55 милијарди динара на 2,50 милијарди динара (K°471961).